

Stichting
Samenwerkingsverband
Hoogland Indianen

Nieuwsbrief
en
Jaarverslag 2011

April 2012

Beste donateurs en relaties van de SHI,

Het zijn spannende tijden in de Andeslanden. De invloed van de inheemse bevolking is voelbaar in landen als Bolivia, Ecuador en ook Perú. Politieke leiders zijn ervan doordrongen dat het om grote groepen inwoners gaat die zich niet langer laten negeren. Met grondwetswijzigingen is in een aantal landen de basis gelegd voor nieuwe verhoudingen en zijn elementen van de inheemse cultuur en waarden formeel erkend. Respect voor de natuurlijke omgeving, moeder aarde, is daar een voorbeeld van. Dat zijn positieve ontwikkelingen. 'Vivir bien', goed leven als uitgangspunt voor menselijk handelen, is door de Boliviaanse regering zelfs tot centraal uitgangspunt voor het landsbestuur gemaakt.

De echte opgave is om dat waar te maken. Hoe respecteert je inheemse waarden als de dominante economische ontwikkeling op westerse, kapitalistische leest is geschoeid? Hoeveel water doen regeringen in de wijde omringing om het nationale inkomen te verhogen, de werkgelegenheid en het voorzieningenniveau te verhogen? Zeker in deze tijden van economische crisis en een groeiende vraag naar grondstoffen is de verleiding groot om concessies te verlenen aan internationale mijnbouwbedrijven of wegen aan te leggen door kwetsbare natuurgebieden. Dat gebeurt ook overal in de Andeslanden, de politieke retoriek ten spijt. Het is ook een moeilijke afweging, die tussen inkomsten en respect voor de natuur. Dat zien we ook in Nederland.

Het wordt een moeilijke maar interessante zoektocht of en hoe de inheemse, collectieve en meer duurzame visie op de wereld de bestaande praktijken van economische 'ontwikkeling' kan beïnvloeden. Zijn er tussenvormen mogelijk? Niet alleen de Andesvolken, de hele wereld zou daar baat bij hebben. Door aandacht te blijven vragen voor de inheemse Andesvolken, hun positie en levensfilosofie, hopen we als SHI een steentje, hoe klein ook, aan bij te dragen.

In deze nieuwsbrief en jaarverslag vertellen wij u over de activiteiten die de SHI het afgelopen jaar heeft ondernomen. En u vindt het financieel overzicht 2011, gemaakt door onze penningmeester Jacob Kroeze.

Ik wil ieder van u bedanken die met een financiële bijdrage of door persoonlijke inzet het werk van de SHI mogelijk heeft gemaakt. En ik hoop dat de SHI ook in 2012 op uw steun kan rekenen!

Lucienne Berenschot
Voorzitter
Stichting Samenwerkingsverband Hoogland Indianen (SHI)

Stichting Samenwerkingsverband Hoogland Indianen
Postbus 263
6700AG Wageningen

Giro 470630
Rabo 336148321

Website: www.hooglandindianen.nl

BESTUUR EN VRIJWILLIGERS VAN DE SHI

In 2011 is de samenstelling van het SHI bestuur ongewijzigd gebleven: Lucienne Berenschot (voorzitter), Jacob Kroeze (penningmeester), Nico Mentink (evenementen), Marisabel Pardo (educatie) en Tom Zwollo (communicatie).

Per april 2011 heeft Harry Wilcken zijn functie als website beheerder neergelegd. In september is die vacature ingevuld met het aantreden van Kees Ruyter als nieuwe webmanager voor de SHI.

Diverse mensen hebben op tijdelijke basis hun medewerking verleend aan de SHI vanuit een specifieke deskundigheid. Zo is Tom Kruis, antropoloog en afgestudeerd op een studie van de Quechua cultuur, op dit moment bezig een publicatie te schrijven voor de SHI. Dat gaat over de levensvisie van de Andesvolken, samengevat onder de noemer 'vivir bien', ofwel 'goed leven'. Bij de Quechua en Aymara gemeenschappen ligt de nadruk op de samenhang van verleden en heden, het belang van de groep (boven het individu) en aandacht voor wezenlijk belangrijke zaken als voedsel en zorg voor de natuurlijke omgeving ('moeder aarde'). Steeds meer overheden in de Andeslanden erkennen het belang van de inheemse levensvisie en willen die als uitgangspunt nemen voor de ontwikkeling van hun land. Tegelijkertijd is er de behoefte om de leefomstandigheden van inheemse volken te verbeteren, en daarvoor is geld nodig. Dat dilemma is op dit moment uiterst actueel in de Andes.

AANDACHT VOOR DE ANDESVOLKEN IN NEDERLAND

Tinku

In 2011 zijn we een nieuw initiatief gestart om Nederlandse jongeren kennis te laten maken met de leefwereld en cultuur van de Andes. Het project heet Tinku. Dat is een Quechua woord en betekent ontmoeting.

Aanleiding was de 18 jarige Sophie uit Nijmegen, die ons schreef met het verzoek haar te helpen aan een adres voor vrijwilligerswerk. Ze had al een spaanse cursus gevolgd en zocht een manier om een tijdje temidden van inheemse mensen in de Andes te kunnen wonen en werken. Zo wilde zij hun wereld leren kennen en vanuit haar eigen achtergrond iets bijdragen.

Marisabel Pardo, bestuurslid van de SHI, is hiermee voortvarend aan de slag gegaan. Zij zag mogelijkheden om Sophie te laten meehelpen op de school van Arampampa, een dorpje in Noord Potosí, Bolivia. Marisabels familie komt van oudsher uit Arampampa en hoewel zij inmiddels naar de stad zijn verhuisd, ondersteunen zij nog altijd de ontwikkeling van het dorp. De school speelt daarin een belangrijke rol.

Sophie in Arampampa

Marisabel heeft enorm veel werk verzet om het verblijf voor Sophie te organiseren. Nadat de school positief had gereageerd op het voorstel, heeft zij formele afspraken gemaakt met de schoolleiding en ook met de gemeente Arampampa. Daarbij hebben Marisabels ouders veel geholpen. Zij hebben Sophie ook opgevangen in Bolivia en geïntroduceerd in Arampampa.

In de periode maart tot mei 2011 heeft Sophie zeven weken in Arampampa gewerkt. Ze gaf computerlessen, Engels en drama op de school en heeft kennis gemaakt met het hele dorp. Van beide kanten is het experiment goed bevallen: Sophie vond het een ervaring die ze niet had willen missen en ook de schoolleiding was heel tevreden. Op onze website www.hooglandindianen.nl staat een uitgebreid verslag van Sophies belevenissen.

Als SHI bestuur zijn wij ook enthousiast over dit initiatief. Het lijkt ons een geweldige manier om onder jongeren in Nederland meer bekendheid te geven aan de Andesvolken en hun manier van leven. Wij besloten ermee verder te gaan, met Marisabel in de rol van projectleider.

Inmiddels zit ook de tweede stage er alweer op. Robin en Emma, vriendinnen van Sophie, hebben in november 2011 vrijwilligerswerk gedaan op de school in Arampampa. Ook zij hebben hun ervaringen opgeschreven voor onze website. Wij hopen in 2012 dit project voort te zetten met nieuwe jongeren die een soortgelijke ervaring willen hebben.

Expositie historisch weefgoed in Groningen

De Banden van de Andes kring houdt zich bezig met weven volgens eeuwenoude technieken afkomstig uit de Andes. Vanuit deze expertise hebben zij de SHI geholpen met de beschrijving van onze weefgoed collectie en in het bijzonder een gedetailleerde studie naar enkele precolumbiaanse stukken die in ons bezit zijn.

In september 2011 is dit historische weefgoed van de SHI in Groningen te zien geweest bij een expositie van Banden van de Andes.

Bezoek aan de Nederlandse ambassadeur voor de mensenrechten

Op 13 september 2007 is de Verklaring voor de Rechten van Inheemse Volken geratificeerd door de Verenigde Naties. Om deze mijlpaal te gedenken én aandacht te vragen voor de naleving ervan, organiseerde het Samenwerkingsverband voor Inheemse Volken net als vorig jaar een manifestatie in Den Haag.

Na een ceremonie op het Plein in Den Haag, bijgewoond door enkele leden van de Tweede Kamer, brachten vertegenwoordigers van zeven organisaties voor inheemse volken een bezoek aan dhr Lionel Veer, de Nederlandse mensenrechten ambassadeur op het ministerie van Buitenlandse Zaken. In 7 statements zijn concrete aanbevelingen gedaan voor het beleid van Nederland en de EU. De SHI, bij monde van voorzitter Lucienne Berenschot, heeft daarbij gewezen op de risico's van de economische samenwerking

tussen de EU en de Andeslanden als de VN Verklaring voor de Rechten van Inheemse Volken niet wordt nageleefd. De inheemse gemeenschappen zien in de drie centrale thema's: vrijhandel, biobrandstoffen en het masterplan voor wegeaanleg in Latijns Amerika, een serieuze bedreiging voor hun leefomgeving en voedselgewassen.

En die achterdocht is niet ongegrond. In het rapport van Amnesty International "Sacrificing Rights in the name of Development" (Het opofferen van rechten in de naam van ontwikkeling) over de bedreigde positie van de inheemse volken in Latijns Amerika, wordt

aangetoond dat inheemse volken tot op de dag van vandaag de dupe zijn van grootschalige initiatieven voor zogenaamde ontwikkeling. Dat rapport (augustus 2011) is eveneens aangeboden aan de ambassadeur voor de mensenrechten en kunt u vinden op onze website.

Country Focus Bolivia in Leiden

De Studentenvereniging Ontwikkelingssamenwerking Leiden (SOL) organiseerde 22 november 2011 een thema avond over Bolivia. Ton Salman, hoogleraar antropologie van de VU Amsterdam, verzorgde een inleidend historisch perspectief op de hedendaagse ontwikkelingen in Bolivia. Na Boliviaans eten, muziek en dans was er een paneldiscussie over de situatie in Bolivia. Met name het beleid van de Evo Morales, de huidige en eerste inheemse president van Bolivia, was onderwerp van debat. Er was brede overeenstemming dat de inheemse bevolking erop vooruit is gegaan onder zijn bewind, maar er waren ook punten van twijfel en kritiek. In hoeverre is de inheemse visie ("vivir bien", zie eerder in deze nieuwsbrief) verenigbaar met het – legitieme – streven naar betere levensomstandigheden, waarvoor simpelweg een hoger nationaal inkomen nodig is? Kan je Morales afrekenen op ieder smetje op zijn blazoen, moet hij als eerste inheemse president foutloos zijn? En zo niet, waar ligt de grens?

Namens de SHI was Marisabel Pardo een deskundig panellid die iedereen liet meedelen in haar kennis over en betrokkenheid bij Bolivia. Bij de stand van de SHI konden geïnteresseerden meer horen over het werk van de stichting of onze publicaties kopen.

Marisabel Pardo

Bolivia lezing in Wageningen

Op 29 februari 2012 verzorgde de SHI, in samenwerking met de stichting Otherwise van de universiteit van Wageningen, een lezing door Ricardo Calla. Ricardo Calla is een vooraanstaand antropoloog uit Bolivia en voormalig minister van Inheemse Zaken. Voor een goed gevulde zaal sprak de heer Calla over de situatie in Bolivia en Zuid Amerika, de groeiende invloed van de inheemse bevolking op de politiek in verschillende Andeslanden en de impact van president Morales op inheemse volken en hun leefomgeving.

Het optreden van de Boliviaanse regering rond TIPNIS, een nationaal park en inheems grondgebied van een inheemse gemeenschap, leidde tot veel discussie met het publiek. De regering is voornemens toestemming te geven voor de aanleg van een weg door het park. De inheemse bewoners zijn fel tegen de aanleg van deze weg. Zij vrezen voor grote schade aan hun leefomgeving én voor de aantrekkingskracht die een betere ontsluiting heeft

op mensen elders uit het land (o.a. de coca telers in het nabijgelegen Chapare gebied). De politie heeft hardhandig opgetreden tegen het protest van de lokale bewoners. De zaak heeft het politieke imago van Morales, als eerste inheemse president van het land, sterk aangetast.

Een ander aspect dat de heer Calla belichtte, is de belangrijke positie van de Andeslanden in relatie tot de klimaatcrisis. Het Andesgebergte in Bolivia, Colombia, Perú en Ecuador vormt onderdeel van het stroomgebied van de Amazone: duurzaam beheer van deze hoger gelegen gronden is niet alleen belangrijk voor de inheemse bevolking die daar woont, maar draagt ook bij aan het behoud en bescherming van het lager gelegen Amazonegebied.

Een verslag van de lezing vindt u op onze website. Een uitgebreid fotoverslag is te vinden op Facebook en op YouTube kunt u grote delen van de lezing (in het engels) terugzien.

PROJECTEN IN DE ANDES

Arampampa, Bolivia

Voorjaar 2011 is de school in Arampampa, Bolivia, waar Sophie enkele maanden werkte en woonde, verblijd met een project dat mogelijk was door een donatie van 2000 euro van Sophies familie. Tijdens haar verblijf heeft Sophie goed rondgekeken waar Arampampa en de school behoefte aan hadden. Het oorspronkelijke idee, een afvalpers om alle plastic afval dat nu in de openbare ruimte en de rivier rond slingert te verwerken, was helaas niet haalbaar met de beschikbare middelen. In plaats daarvan heeft Sophie de school gesponsord met onder andere schoenen voor alle leerlingen, sporttenues inclusief voetbalschoenen voor het voetbalteam van het internaat, een Engels woordenboekje voor alle leerlingen, een gitaar en een charango en een spiegel voor op de badkamer.

Ondersteuning IECTA, Chili

Eveneens in 2011 is een studiebeurzenproject voor IECTA, het Instituut voor Studie van de Cultuur en Technologie van de Andes, goedgekeurd. Daarmee ondersteunt de SHI twee inheemse studentes bij het thesisonderzoek, de laatste stap om hun studie af te ronden. Zij doen hun onderzoek over het inheemse dodenritueel en over de invloed van cultuur toerisme op indiaanse Quechua gemeenschappen. De SHI zal 1500 euro bijdragen aan het beurzenproject.

IECTA maakt moeilijke tijden door. Joop van Kessel, de Nederlandse priester en antropoloog die de organisatie oprichtte, is sinds twee jaar terug in Nederland en zijn persoonlijke rol als motor en inspirator wordt node gemist. Ook heeft de economische crisis zijn weerslag op de financiële positie van IECTA. Het SHI bestuur is voornemens de organisatie te blijven ondersteunen in deze kritieke periode. Juist nu er politiek meer interesse en draagvlak komt in de Andeslanden om de inheemse cultuur en levensvisie mede als uitgangspunt te nemen voor ontwikkeling, is de kennis en documentatie die het IECTA door de jaren heeft opgebouwd, belangrijk!

Naast directe financiële ondersteuning, zijn wij van mening dat het versterken van institutionele banden tussen IECTA en verwante instituten in de Andes een belangrijke steun in de rug kan zijn. Een mogelijkheid daartoe diende zich aan via de Universidad de la Cordillera in La Paz, Bolivia. Deze universiteit richt zich, evenals IECTA, op ontwikkeling vanuit de eigen identiteit van de Andesbevolking. Een andere belangrijke overeenkomst is dat de Universiteit veel belang toekent aan onderzoek en documentatie van inheemse kennis en cultuur.

Tijdens het verblijf van Ricardo Calla -bestuursvoorzitter van de Universidad de la Cordillera- in Nederland (op uitnodiging van CEDLA Amsterdam) is op initiatief van de SHI gekeken naar de samenwerkingsmogelijkheden tussen IECTA en de universiteit in La Paz. Dat heeft geresulteerd in een convenant tussen IECTA, de universiteit en de SHI met als doel een uitwisseling tussen beide Andesinstituten te realiseren. Aansluitend zullen de directies van IECTA en de universiteit in La Paz kijken hoe verdere samenwerking vormgegeven kan worden. De SHI bijdrage aan het beurzenproject van IECTA is onderdeel van dit convenant geworden. Voor de Universidad de la Cordillera is een bijdrage voor uitbreiding van de bibliotheekcollectie opgenomen. In totaal is in dit convenant een bedrag van 4500 euro aan tondersteuning opgenomen.

Op 29 februari jl. is het convenant formeel ondertekend, voorafgaand aan de lezing door Ricardo Calla over de politieke ontwikkelingen in Bolivia.

Ondertekening convenant tussen IECTA, Universidad de la Cordillera en SHI

v.l.n.r. Ricardo Calla, Joop van Kessel, Lucienne Berenschot

SHI START MET SOCIALE MEDIA

Aansluitend op de verkennende studie die we in 2010 hebben laten uitvoeren, is de SHI sinds begin 2012 van start gegaan met sociale media: Facebook, LinkedIn en Pinterest. Zo proberen we op eigentijdse wijze in contact te komen met nieuwe belangstellenden en donateurs. Door ons 'leuk' te vinden op [Facebook](#) of lid te worden van onze groep op [LinkedIn](#) kunt u ook bijdragen aan de bekendheid van de SHI. Kees Ruyter, onze nieuwe webmanager, heeft dit helemaal verzorgd. Ook maakte hij een aansprekende fotocollage op Pinterest.com.

FINANCIEEL OVERZICHT 2011

Toelichting

Ook in 2011 is weer een substantieel bedrag aan donaties en giften binnengekomen. Onder "Giften anders" zijn ook de grotere eenmalige bijdragen opgenomen, die voor een speciaal project bedoeld zijn.

Aan projecten is dit jaar 1725 euro besteed voor het project Arampampa. Daarnaast is in 2011 1500 euro toegezegd aan IECTA voor studiebeurzen. Dit bedrag zal in 2012 worden uitgekeerd en besteed, als onderdeel van het Convenio Tripartite tussen IECTA, Universidad de la Cordillera en SHI (zie de Nieuwsbrief).

Doordat de inkomsten hoger waren dan de uitgaven, zijn de saldi toegenomen.

Jacob Kroeze, penningmeester

Jaaroverzicht 2011

SALDI PER 1.1.2011					
1.0.	ASN Optimaalrek	18886,03			
1.1.	Rendementrekening	216,99			
1.2.	Raborekening	226,11			
1.3.	Postbank	2555,02			
	Kas	0,50			
	Totaal saldi	<u>21884,65</u>			
INKOMSTEN			UITGAVEN		
1.4.					
1.5.	Donaties 2011	1054,00	2.1.	Projecten	1725,00
1.6.	Giften anders	3030,00	2.2.	Publicaties/Voorlichting	844,94
1.7.	Verkoop boekjes	32,00	2.3.	Weefgoedproject	32,40
1.8.	Verkoop div	0,00	2.4.	Secretariaat	207,60
1.9.	Rente Rend.rek.	3,86	2.5.	Opslag/Verzekering	349,52
	Rente ASN	391,85	2.6.	Diversen	231,17
			2.7.	Inkoop	0,00
	Totaal	<u>4511,53</u>		Totaal	<u>3390,63</u>
			SALDI per 31-12-2011		
			3.0.	ASN Opt. Rek.	19277,88
			3.1.	Rend.rek. Rabo	220,67
			3.2.	Raborekening	3070,48
			3.3.	Postbank	420,61
				Kas	0,50
				Totaal saldi	<u>22990,14</u>
				Betaald voor 2010	107,33
				Al betaald voor 2012	120,00
				Nog te betalen in 2012	-211,92
	Totaal	26.396,18		Totaal	26.396,18